

การขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green) การสร้างความเข้มแข็งให้ฐานรากจำเป็นต้องอาศัยกลไกการเงินทุนที่ควบคู่ไปกับการเติมความรู้ ธ.ก.ส. ในฐานะสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาชนบท เห็นความจำเป็นในการผนึกกำลังกับภาคีเครือข่ายพหุภาคีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกัน จึงได้จัดโครงการบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคี เพื่อยกระดับขีดความสามารถเศรษฐกิจฐานรากสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อสร้างโมเดลความร่วมมือที่สามารถตอบโจทย์ทั้งมิติเศรษฐกิจ (รายได้เพิ่มขึ้น) มิติสังคม (ความเข้มแข็งของสหกรณ์) และมิติสิ่งแวดล้อม (มาตรฐานความยั่งยืน) อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีอย่างมั่นคงต่อไป

4. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

จ.ก.ส. ร่วมกับผู้แทนจากกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) และสำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) คณะผู้บริหารและพนักงาน จ.ก.ส. เข้าร่วมบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับขีดความสามารถเศรษฐกิจฐานรากสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Synergy for Sustainability : Empowering the Local Economy) เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยเริ่มจากการบูรณาการองค์ความรู้ สร้างพื้นที่กลางในการแลกเปลี่ยนโมเดลความสำเร็จจากภาคีเครือข่าย เพื่อนำไปปรับใช้กับการพัฒนาชุมชนทั่วประเทศ การยกระดับขีดความสามารถเกษตรกรและผู้ประกอบการเกษตร โดยมุ่งเน้นการเพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ตลอดจนห่วงโซ่อุปทาน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การพัฒนาชุมชนให้เติบโตอย่างยั่งยืนในบริบทเศรษฐกิจยุคใหม่อย่างเป็นรูปธรรม และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ลูกค้าและสถาบันเกษตรกร ควบคู่กับการเพิ่มบทบาทด้านการตลาดและโลจิสติกส์ เพื่อลดต้นทุน เช่น ค่าขนส่งและบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาตลาดใหม่ เช่น คาร์บอนเครดิตภาคเกษตรในด้านการเงิน ควรพัฒนารูปแบบสินเชื่อที่คำนึงถึงความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศและใช้เทคโนโลยีช่วยลดขั้นตอนการเข้าถึงสินเชื่อ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรให้พ้นความยากจนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ควรขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ผ่านแนวคิด “โมเดลจังหวัดพึ่งตนเอง” เชื่อมโยงเกษตรอุตสาหกรรม และการตลาด พร้อมบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เช่น วว. และ สวทช. ในการพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งติดตามและบริหารความเสี่ยงจากปัจจัยมหภาค เช่น ความขัดแย้งระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตร เพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบการผลิตและตลาดเกษตรของประเทศ สำหรับการขับเคลื่อนโครงการ BAAC Carbon Credit ควรสนับสนุนโครงการข้าวลดโลกร้อน เพื่อสนับสนุน Net Zero Emission ไม่น้อยกว่า 10,000 ไร่ ในปีบัญชี 2569 และให้ธนาคารมีแผนขยายผลต่อเนื่องทุกปี

2. โครงการยกระดับชุมชนอุดมสุขสู่การเป็นแกนกลางการเกษตร ปี 2568

1. ประเด็นการมีส่วนร่วม

จ.ก.ส. ได้จัดทำโครงการยกระดับชุมชนอุดมสุขสู่การเป็นแกนกลางการเกษตรเพื่อขับเคลื่อนให้ครอบคลุม 4 มิติ ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรมประเพณี โดยสนับสนุนให้ชุมชนจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่เน้นการลดต้นทุน การสร้างงาน สร้างอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนควบคู่กับการอนุรักษ์และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

1) วัตถุประสงค์ :

- (1) ส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำแผนพัฒนาชุมชนสู่การเป็นแกนกลางการเกษตร
- (2) จัดทำนโยบายให้ชุมชนยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์และการตลาด
- (3) ส่งเสริมให้ชุมชนมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิต
- (4) ร่วมกับชุมชนส่งเสริมให้ศูนย์เรียนรู้ฯ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้

2) เป้าหมาย :

- (1) ยกระดับชุมชนอุดมสุขสู่แกนกลางการเกษตร 300 ชุมชน
- (2) ศูนย์เรียนรู้ฯ จัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพ 154 แห่ง

3) ระยะเวลาดำเนินการ :

ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2568 – 31 มีนาคม 2569

2. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

- 1) สมาชิกชุมชนอุดมสุข จำนวน 10,582 ราย
- 2) ผู้บริหาร พนักงานสำนักงานใหญ่และส่วนภูมิภาค คณะกรรมการตัดสินรางวัลจากหน่วยงานภาคีพัฒนา ผู้นำและสมาชิกชุมชน และทีมงานออร์แกนิก จำนวน 1,342 ราย
- 3) ผู้นำสมาชิกในชุมชน ร่วมส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ จำนวน 1,067 ราย

ผู้มีส่วนร่วมได้ดำเนินการตามกิจกรรม ดังนี้

- 1) ยกระดับชุมชนอุดมสุข 300 ชุมชน สู่การเป็นแกนกลางการเกษตร
- 2) ร่วมการประกวดชุมชนอุดมสุขที่ยั่งยืนระดับภูมิภาค และระดับประเทศ
- 3) จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้กับสมาชิกชุมชนอุดมสุข เพื่อรักษามาตรฐานชุมชนอุดมสุข 7,627 ชุมชน

3. ผลการดำเนินงานที่ได้จากการมีส่วนร่วม

- 1) ชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางการขับเคลื่อนตามแนวทาง BCG Model โดยนำเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ (Agri tech) ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตามบริบทของชุมชนให้ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ
- 2) ชุมชนสามารถพัฒนาคุณภาพและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร เช่น กระบวนการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นต้น เพื่อยกระดับคุณภาพเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 3) ชุมชนสามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ปรับเปลี่ยนการผลิต เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน และมีการเชื่อมโยงตลาดอย่างเป็นระบบ
- 4) ชุมชนสามารถใช้การตลาดนำการผลิต มีตลาดรองรับสินค้าที่แน่นอน และมีการจับคู่ผลิตภัณฑ์ตรงกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่กลับมาช่วยชุมชนด้านการตลาด
- 5) ส่งเสริมให้ชุมชนเชื่อมโยงธุรกิจกับผู้ประกอบการ หรือผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองมาตรฐานสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

4. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

1) พัฒนาและจูงใจคนรุ่นใหม่ให้กลับคืนถิ่นเพื่อทำอาชีพในชุมชนตามความถนัดและสนใจของตนเอง ช่วยส่งเสริมพัฒนาการผลิตการใช้เทคโนโลยี การตลาดของชุมชน เนื่องจากคนรุ่นใหม่บางส่วนอาจไม่ย่อากกลับมาทำอาชีพในภาคเกษตร แต่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เช่น การเป็นนักการตลาด นักประดิษฐ์ นักเทคโนโลยี นักประชาสัมพันธ์ นักกิจกรรมในชุมชน มัคคุเทศน์ การช่วยทำบัญชีในชุมชน การเขียน story ให้กับสินค้าและบริการของชุมชน เป็นต้น กลุ่มคนรุ่นใหม่จะเป็นกลุ่มที่ช่วยเชื่อมโยงกับภาคีเครือข่ายอื่นๆ ในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี

2) พัฒนาผู้นำชุมชนให้มีความรู้ ทักษะ และภาวะผู้นำในการนำชุมชนประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการตลาดเพราะผู้นำมีส่วนสำคัญมากในการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน โดยศึกษาต้นแบบที่ดีจากทั้งในประเทศและในต่างประเทศ ให้ความสำคัญกับการค้นหาและสร้างอัตลักษณ์ของชุมชน และการรับรู้ที่มีต่อชุมชน ใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นในการดึงดูดการท่องเที่ยว และประชาสัมพันธ์ชุมชน เพื่อให้คนเข้าไปท่องเที่ยว หรือซื้อสินค้าของชุมชน

3) ส่งเสริมความมั่นคงและความยั่งยืนทางการเงิน ผ่านโครงการฟื้นฟูพัฒนาศักยภาพลูกค้าฟักไข่ระยะหนึ่งเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนตามมาตรการ ฟักไข่ระยะหนึ่งเกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล ภายใต้กรอบพัฒนา “3 ลด 3 เพิ่ม 3 สร้าง ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” เน้นการพัฒนาความรู้เชิงปฏิบัติการ และส่งเสริมอาชีพ เปลี่ยนวิธีคิด ด้วยความรู้ทางการเงินและดิจิทัล การวางแผนทางการเงิน ใช้หลักตลาดนำการผลิต โดยใช้หลักสูตรอาชีพทางเลือกตามภูมิสังคม และความต้องการพัฒนาอาชีพของลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าสามารถวางแผนการตลาด แผนการผลิต แผนทางการเงิน การฝึกปฏิบัติจริงเป็นแนวทางฟื้นฟูพัฒนา อาชีพเดิม อาชีพเสริม อาชีพใหม่ เพิ่มทักษะของเกษตรกรให้สามารถนำเทคโนโลยีนวัตกรรม ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ในการประกอบอาชีพ ลดต้นทุนการผลิตลดความสูญเสีย ลดความเสี่ยง เพิ่มรายได้ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มมาตรฐานผลผลิตและผลิตภัณฑ์ สร้างงานสร้างอาชีพสร้างความสามารถในการชำระหนี้ เชื่อมโยงตลาดตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้หลักตลาดนำการผลิต

3. โครงการยกระดับสมุนไพรสู่เกษตรมูลค่าสูง

1. ประเด็นการมีส่วนร่วม

เป็นโครงการต่อเนื่องจากปี 2566 -2568 สนับสนุนแผนแม่บทด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของ ธนาคาร SO2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือตลอดห่วงโซ่คุณค่าและยกระดับภาคการเกษตรยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือสู่ภาคการเกษตรที่ยั่งยืน โดยมุ่งส่งเสริมกลุ่มสมุนไพร พัฒนาให้ได้สาระสำคัญหรือมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการกลุ่มสมุนไพร

1) วัตถุประสงค์ :

(1) เพื่อยกระดับการพัฒนาสมุนไพรให้ได้มาตรฐานสาระสำคัญสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

(2) เพื่อส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีพลังงานสะอาดและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มาปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(3) เพื่อพัฒนาหัตถชนธุรกิจ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการสมุนไพร

2) เป้าหมาย :

(1) สมุนไพรได้รับรองมาตรฐาน 27 ผลิตภัณฑ์

(2) สร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพ จำนวน 27 ล้านบาท

3) ระยะเวลาดำเนินการ :

ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2568 – 31 มีนาคม 2569

2. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 27 แห่ง ผู้เข้าร่วมโครงการ 375 ราย แบ่งออกเป็น ฝ่ายกิจการสาขาภาคเหนือตอนบน 53 ราย ฝ่ายกิจการสาขาภาคเหนือตอนล่าง 26 ราย ฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 66 ราย ฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 60 ราย ฝ่ายกิจการสาขาภาคกลาง 17 ราย ฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันออก 114 ราย ฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันตก 8 ราย ฝ่ายกิจการสาขาภาคใต้ตอนบน 26 ราย และฝ่ายกิจการสาขาภาคใต้ตอนล่าง 5 ราย

3. ผลการดำเนินงานที่ได้จากการมีส่วนร่วม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีผลิตภัณฑ์สมุนไพรได้รับรองมาตรฐาน จำนวน 31 ผลิตภัณฑ์ และสร้างรายได้ให้กับกลุ่ม/ชุมชน จำนวน 30,716,798 บาท โดยมีการพัฒนาสมุนไพรให้ได้รับรองมาตรฐาน เหมาะสมต่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ตรงกับความต้องการของตลาด มีการนำเทคโนโลยีพลังงานสะอาดและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มาปรับเปลี่ยนการผลิต เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เกิดการสร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับชุมชน และมีการเชื่อมโยงตลาดสมุนไพรอย่างเป็นระบบ

4. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

จ.ก.ส.นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อยกระดับการพัฒนาสมุนไพรให้ได้มาตรฐานสาระสำคัญสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีพลังงานสะอาดและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มาปรับเปลี่ยนการผลิต เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาหัตถชนธุรกิจ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการสมุนไพร อย่างเป็นระบบ ชุมชนมีการพัฒนาสมุนไพรให้ได้รับมาตรฐานที่มีสาระสำคัญ และสมุนไพรได้รับรองมาตรฐานเหมาะสมต่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ตรงกับความต้องการของตลาด การนำเทคโนโลยีพลังงานสะอาดและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มาปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เกิดการสร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับชุมชน

